

Chứng khoán 2026 là năm bản lề để dòng vốn ngoại đảo chiều mua ròng

19:40 15/02/2026

Năm 2026 được xem là thời điểm bản lề cho một chu kỳ vốn ngoại mới, khi các nút thắt về cơ chế giao dịch, thanh toán và giới hạn sở hữu nước ngoài từng bước được tháo gỡ.

Theo báo cáo chiến lược mới đây của Công ty cổ phần Chứng khoán BIDV (BSC), khối ngoại quay lại bán ròng trong tháng 1/2026 với tổng giá trị hơn 6.708 tỷ đồng trên cả 3 sàn. Áp lực này đến từ ba yếu tố chính: tỷ giá duy trì ở mức cao, giá kim loại quý như vàng và bạc tăng mạnh và xu hướng rút vốn khỏi các thị trường mới nổi để dịch chuyển sang thị trường phát triển theo chủ đề đầu tư AI.

Tuy nhiên, nếu bóc tách sâu hơn vào cấu trúc dòng tiền ETF (Quỹ Hoán đổi danh mục), tín hiệu không hoàn toàn tiêu cực. Thống kê của BSC cho thấy, khối ETF ngoại ghi nhận mua ròng hơn 20,77 triệu USD trong tháng 1/2026. Nổi bật là quỹ VanEck Vietnam ETF với giá trị mua ròng hơn 39,71 triệu USD và Xtrackers FTSE Vietnam ETF mua ròng hơn 8,05 triệu USD.

Ở chiều ngược lại, Fubon FTSE Vietnam ETF tiếp tục bán ròng gần 27 triệu USD, đi ngược xu hướng chung. Quỹ này đang tham chiếu theo FTSE Vietnam 30 Index; nếu không có thay đổi đáng kể trong kỳ cơ cấu chỉ số, đà rút vốn được dự báo có thể còn duy trì trong thời gian tới.

Ở khối ETF nội, áp lực rút ròng hơn 13 triệu USD tập trung chủ yếu tại VFMVN30 ETF, trong khi các quỹ như Mirae Asset VN30 ETF, SSIAM VN30 ETF và VFM VNDiamond ETF chỉ ghi nhận rút ròng nhẹ. Điều này cho thấy dòng vốn vẫn đang tái cơ cấu thay vì rút lui mang tính hệ thống.

Dù áp lực ngắn hạn còn hiện hữu, BSC cho rằng triển vọng thu hút vốn ngoại trung - dài hạn được nâng đỡ bởi lộ trình nâng hạng thị trường vào tháng 9/2026, làn sóng IPO mới và kỳ vọng Cục Dự trữ Liên bang Mỹ (Fed) tiếp tục hạ lãi suất, giúp giảm áp lực tỷ giá và duy trì mặt bằng USD thấp.

Cùng quan điểm, các chuyên gia của Công ty cổ phần Chứng khoán Tiên Phong (TPS) cũng nhận định rằng, xu hướng bán ròng của khối ngoại có thể còn tiếp diễn trong ngắn hạn.

Tuy nhiên, khi FTSE Russell công bố chính thức kế hoạch nâng hạng thị trường chứng khoán Việt Nam vào tháng 3/2026, cùng với triển vọng tăng trưởng lợi nhuận tích cực trong năm 2026, dòng vốn ngoại được kỳ vọng sẽ sớm quay trở lại trạng thái mua ròng.

Trong báo cáo triển vọng đầu tư 2026, Công ty cổ phần Chứng khoán VPBank (VPBankS) dự báo dòng vốn ngoại sẽ đảo chiều sang mua ròng trong năm 2026, với giá trị mua ròng có thể đạt 3 tỷ USD, tương đương mức từng ghi nhận trong năm 2019.

Một trong những điểm nhấn củng cố dự báo khối ngoại sớm đảo chiều là khung khổ pháp lý đang được đẩy nhanh hoàn thiện nhằm phục vụ mục tiêu nâng hạng thị trường. Trong Chiến lược phát triển thị trường chứng khoán đến năm 2030, mục tiêu nâng hạng được đặt trong tổng thể tiến trình cải cách cấu trúc và chuẩn hóa vận hành theo thông lệ quốc tế.

Mới đây, Bộ Tài chính ban hành Thông tư số 08/2026/TT-BTC sửa đổi và bổ sung các quy định về công bố thông tin, giao dịch chứng khoán và hoạt động của công ty chứng khoán. Thông tư có hiệu lực ngay từ ngày ký 3/2/2026, hướng tới tạo thuận lợi hơn cho nhà đầu tư nước ngoài và nâng chuẩn vận hành thị trường, đáp ứng lộ trình FTSE Russell dự kiến đưa cổ phiếu Việt Nam vào rổ Thị trường mới nổi thứ cấp từ tháng 9/2026.

Đáng chú ý, cơ chế cho phép nhà đầu tư nước ngoài đặt lệnh thông qua công ty chứng khoán toàn cầu, giúp giảm rào cản gia nhập và tiệm cận thông lệ quốc tế. Việc hoàn thiện cơ chế giao dịch không yêu cầu ký quỹ trước (NPF), mở rộng phạm vi cổ phiếu áp dụng và siết chặt kỷ luật thanh toán cũng xử lý các điểm nghẽn từng được các tổ chức xếp hạng lưu ý trong nhiều năm qua.

Theo đánh giá của SSI, dù các thay đổi được thiết kế chủ yếu để đáp ứng tiêu chí của FTSE Russell, chúng đồng thời giải quyết nhiều quan ngại của MSCI về khả năng tiếp cận thị trường, độ tin cậy của cơ chế thanh toán và mức độ minh bạch. Câu chuyện nâng hạng theo MSCI vẫn mang tính trung hạn, song phạm vi cổ phiếu có thể đầu tư đã được mở rộng đáng kể, giúp Việt Nam chủ động hơn trong các kỳ đánh giá sắp tới.

Trong khi đó, việc MSCI rà soát lại phương pháp xác định tỷ lệ cổ phiếu tự do chuyển nhượng (free-float) tại Indonesia làm gia tăng rủi ro rút vốn theo chỉ số, thậm chí đẩy lên khả năng quốc gia này bị xem xét hạ phân loại. Diễn biến này cho thấy mức độ nhạy cảm cao của các thị trường mới nổi trước vấn đề cấu trúc sở hữu và tính minh bạch về free-float.

Dragon Capital cũng dự báo khả năng cao Việt Nam sẽ vào Watchlist của MSCI trong năm 2026. Nếu hệ thống CCP đi vào hoạt động và nói thêm "room" cho khối ngoại tại các doanh nghiệp, Việt Nam có thể được vào danh sách thị trường mới nổi của MSCI vào năm 2028-2029, tạo ra sự nâng cấp toàn diện cho thị trường.

Triển vọng nâng hạng được kỳ vọng tạo động lực thu hút dòng vốn ngoại trung và dài hạn, đồng thời cải thiện thanh khoản và mặt bằng định giá thị trường. Nhiều quỹ đầu tư quốc tế tiếp tục duy trì quan điểm lạc quan về triển vọng chứng khoán Việt Nam.

Thu Trang